

Ograniczenia legislacyjne
związane z zatrudnianiem
i utrzymaniem zatrudnienia
w przedsiębiorstwach
w okresie COVID-19 (ocena
funkcjonowania kluczowych instytucji
prawa pracy w dobie pandemii)

1

RAPORT

**ANALIZA RYNKU PRACY
w Polsce w dobie COVID-19**

Ograniczenia legislacyjne związane z zatrudnianiem i utrzymaniem zatrudnienia w przedsiębiorstwach w okresie COVID-19 (ocena funkcjonowania kluczowych instytucji prawa pracy w dobie pandemii)

Parametry badania:

- ▶ metoda: CAWI;
- ▶ n>100;
- ▶ badanie ogólnopolskie.

Cele:

- ▶ określenie poziomu wpływu pandemii COVID-19 na przedsiębiorstwa;
- ▶ określenie regulacji prawnych, które wspierają zatrudnianie pracowników w czasie trwania epidemii COVID-19;
- ▶ ocena instytucji prawa pracy w czasie trwania epidemii COVID-19.

Hipotezy badawcze: Hipotezy badawcze:

- ▶ pandemia COVID-19 miała negatywny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw;
- ▶ istnieją regulacje prawne, które mogą wpłynąć na zmianę skłonności przedsiębiorców do zatrudniania pracowników w czasie trwania epidemii COVID-19;
- ▶ przedsiębiorcy są w stanie ocenić działa nie instytucji związanych z prawem pracy w czasie trwania epidemii COVID-19.

Epidemia COVID ma negatywny wpływ na poziom zatrudnienia w większości przedsiębiorstw działających na rynku. Ograniczanie kosztów, zwiększenie aktywności w sferze online i umożliwianie wykonywania pracy w trybie zdalnym, to naturalne działania podejmowane na przestrzeni ostatnich 9 miesięcy przez przedsiębiorców. W przypadku wyczerpania zasobów gotówki, przy jednoczesnym spadku sprzedaży, w kolejnym kroku mogą oni decydować się na drastyczne ograniczanie liczby pracowników, traktowane jako jedna z metod krótkookresowego obniżania kosztów operacyjnych w obawie przed upadkiem lub likwidacją.

Wyzwania wynikające m.in. z zachwiania popytu czy zaburzenia ciągłości łańcuchów logistycznych, przed jakimi stają przedsiębiorcy w toku swojej codziennej działalności operacyjnej w czasie pandemii, to nie jedyne, jakie oddziałują na decyzje podejmowane w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi. Na wzrost lub spadek skłonności przedsiębiorców do zwiększania zatrudnienia wpływ mają także inne czynniki, takie jak działalność różnych instytucji rynku pracy (m.in. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Państwowa Inspekcja Pracy, Polski Fundusz Rozwoju, urzędy skarbowe, urzędy pracy i samorząd) oraz regulacje wynikające z przepisów prawa (wśród których za najistotniejsze uznać można m.in. przepisy regulujące wysokość podatku dochodowego, składek ZUS, stawek VAT, okres wypowiedzenia, wysokość minimalnego wynagrodzenia, a także czas wydawania decyzji administracyjnych, ułatwienia w zatrudnianiu obcokrajowców czy zakaz handlu w niedzielę).

Wyniki tego badania wskazują potencjalne kierunki zmian legislacyjnych dotyczących rynku pracy w czasie trwania epidemii COVID-19. Powinny okazać się pomocne w modyfikacji lub stworzeniu nowych regulacji prawnych, mogących przyczynić się do usprawnienia funkcjonowania przedsiębiorstw.

Opis metody badawczej

Ze względu na charakter pytań, wymagający od respondenta wiedzy o sytuacji przedsiębiorstwa oraz kompetencji do podejmowania decyzji na poziomie strategicznym i operacyjnym, badanie przeprowadzono w grupie menedżerów średniego i wyższego szczebla oraz właścicieli przedsiębiorstw z terenu całego kraju (próba ogólnopolska). Zastosowano celowy dobór próby kierując m.in. zaproszenia w formie email do tak zdefiniowanej próby badawczej. Dodatkowo rekrutację do badania prowadzono z wykorzystaniem sieci społecznościowych.

Badanie przeprowadzono w okresie od 3 do 23 listopada 2020 roku, za pośrednictwem kwestionariusza CAWI umieszczonego na platformie badaniahr.pl. Kwestionariusz składał się z 11 pytań zamkniętych, w tym 10 pytań jednokrotnego wyboru i 1 pytania wielokrotnego wyboru.

Ze względu na nieprobabilistyczny dobór próby, wyników nie można przełożyć na całą populację wszystkich przedsiębiorstw zatrudniających pracowników w Polsce. Wyniki mogą być jednak podstawą do wyciągania wniosków jakościowych oraz poszukiwania prawidłowości, które mogą być weryfikowane w dalszych badaniach.

Opis uzyskanej próby

Badanie przeprowadzono na próbie N=101 przedsiębiorców z terenu całego kraju. 52% respondentów stanowili mężczyźni. Respondenci reprezentowali podmioty zatrudniające:

- ▶ poniżej 50 pracowników – 45%;
- ▶ od 50 do 249 pracowników – 34%;
- ▶ 250 i więcej pracowników – 21%.

63% respondentów zadeklarowało prowadzenie działalności usługowej, 38% handlowej oraz 32% produkcyjnej (suma jest wyższa niż 100% ponieważ możliwe było wskazanie prowadzenia dwóch lub trzech typów działalności równocześnie).

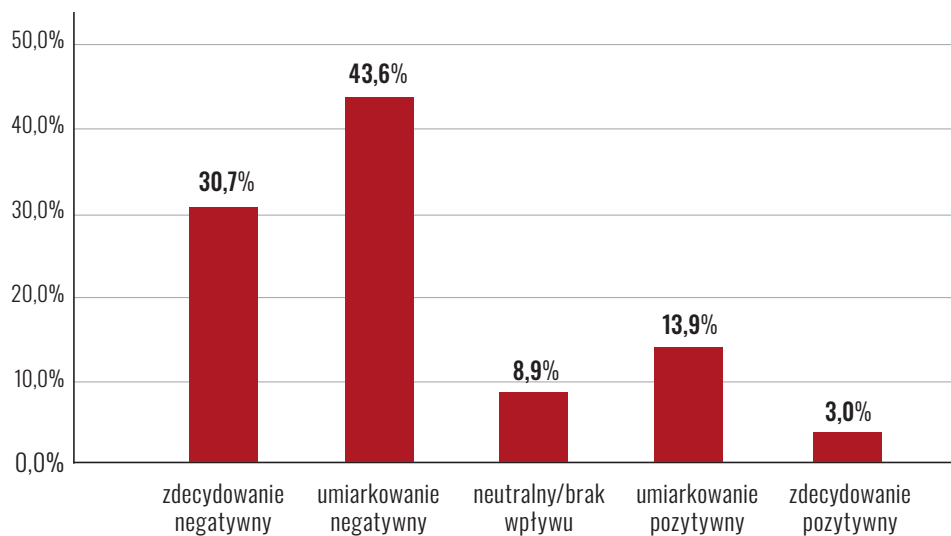

WNIOSKI Z BADAŃ

Wpływ epidemii COVID na przedsiębiorstwa

Pandemia COVID 19 negatywnie wpływa na gospodarkę. Ograniczenie funkcjonowania całych branż, restrykcje dotyczące handlu i świadczenia usług, spowodowały pogorszenie sytuacji przedsiębiorstw, zarówno pod względem operacyjnym, jak i finansowym. Wprowadzenie nauki w trybie zdalnym przełożyło się na konieczność umożliwienia pracownikom skorzystania z zasiłków opiekuńczych i czasowego zaprzestania wykonywania zadań z powodu obowiązku opieki nad dziećmi. W związku z restrykcjami dotyczącymi m.in. przemieszczania się oraz przepisami w zakresie wdrażania procedur obniżających ryzyko zakażenia się wirusem przez pracowników, część przedsiębiorców wprowadziła tryb pracy zdalnej, pozwalający na utrzymanie ciągłości działań. Należy jednak pamiętać, że tryb taki był możliwy do wprowadzenia zaledwie w części przedsiębiorstw, które posiadały odpowiednie zaplecze informatyczne oraz nie mają profilu produkcyjnego. Rosnąca skala zakażeń i zachorowań w wielu przypadkach wymuszała czasowe przestoje w pracy w poszczególnych działach, a nawet całych przedsiębiorstwach. Na dzień sporządzania raportu łącznie w Polsce odnotowano 924 tys zachorowań¹⁾.

¹⁾ <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/poland/> Stan na 26 listopada 2020 r.

Wykres 1. Wpływ pandemii COVID-19 na przedsiębiorstwa.

74,3% przedsiębiorców biorących udział w badaniu (przeprowadzonym w okresie szczytu zachorowań na COVID-19) stwierdziło, że pandemia miała negatywny wpływ na ich firmy, a 30,7% badanych oceniło ten wpływ na zdecydowanie negatywny. 16,9% respondentów ocenia że pandemia pozytywnie wpłynęła na ich firmy.

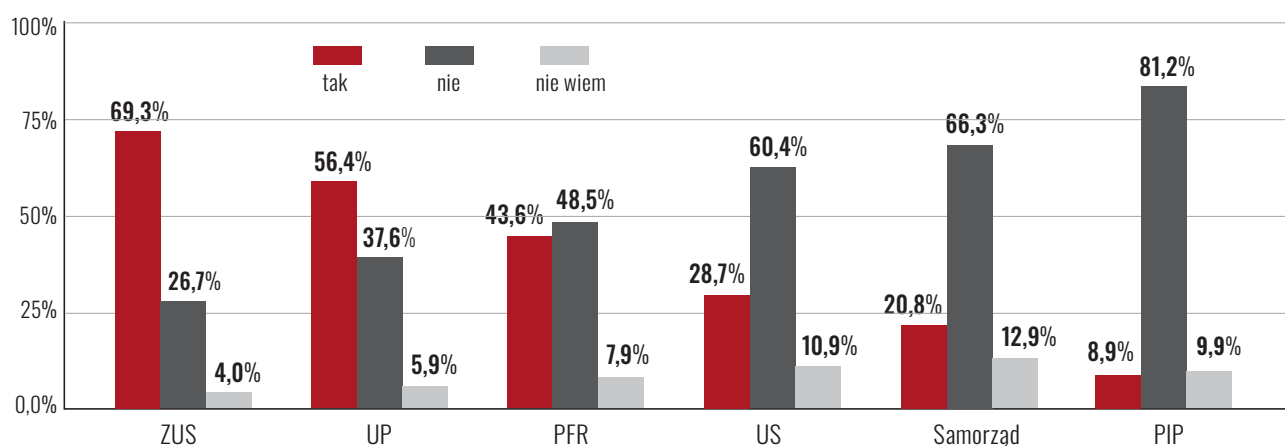
Wpływ COVID	Liczba	%
zdecydowanie negatywny	31	30,7%
umiarkowanie negatywny	44	43,6%
neutralny/brak wpływu	9	8,9%
umiarkowanie pozytywny	14	13,9%
zdecydowanie pozytywny	3	3,0%
n	101	100,0%

Tabela 1. Wpływ COVID-19 na przedsiębiorstwa.

Można zatem jednoznacznie stwierdzić, że większość przedsiębiorców odczuła negatywne skutki zmiany sytuacji na rynku, jaka nastąpiła w marcu i utrzymuje się do dziś. Ważne jest przy tym samo nastawienie badanych. Ich ocena sytuacji wpływa bezpośrednio na skłonność do inwestowania, podejmowania ryzyka inwestycyjnego, a także do udzielania kredytu kupieckiego. Na ocenę nakłada się również poziom emocji i frustracji, które po dziewięciu miesiącach trwania pandemii są na wysokim poziomie. To również wpływa na percepcję zjawiska.

Kontakty z instytucjami

Zarządzanie przedsiębiorstwem wymaga częstego i systematycznego kontaktu z różnymi instytucjami o charakterze państwowym lub samorządowym. Wynika to m.in. z konieczności wywiązywania się przez przedsiębiorcę z różnego rodzaju obciążeń fiskalnych czy wymogów związanych zatrudnianiem pracowników. W związku z pandemią oraz wprowadzeniem przepisów kolejnych tarcz antykryzysowych, pojawiły się dodatkowe punkty styku ze wspomnianymi instytucjami, wynikające m.in. z podejmowanych przez państwo inicjatyw w zakresie wspierania przedsiębiorców poprzez bezpośrednie pożyczki (Polskie Fundusz Rozwoju, Urzędy Pracy) lub też poprzez umarzanie opłat (Zakład Ubezpieczeń Społecznych). Z perspektywy skuteczności pomocy ważny jest poziom i intensywność kontaktu z tymi urzędami.

Wykres 2. Poziom kontakt przedsiębiorców z państwowymi i samorządowymi instytucjami.

Deklaracje respondentów pozwalają postawić wniosek, że kontakt z instytucjami w czasie pandemii zależał od rodzaju instytucji i tego, czy finansowała przedsiębiorcę, czy raczej go kontrolowała. Z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych kontaktowało się 69,3% badanych. Z Urzędem Pracy 56,4%, a z Polskim Funduszem Rozwoju 43,6%. Przedsiębiorcy o wiele rzadziej kontaktowali się z Urzędami Skarbowymi (brak kontaktu wskazało 60,4%), Samorządem (66,3%) oraz z Państwową Inspekcją Pracy (81,2 %).

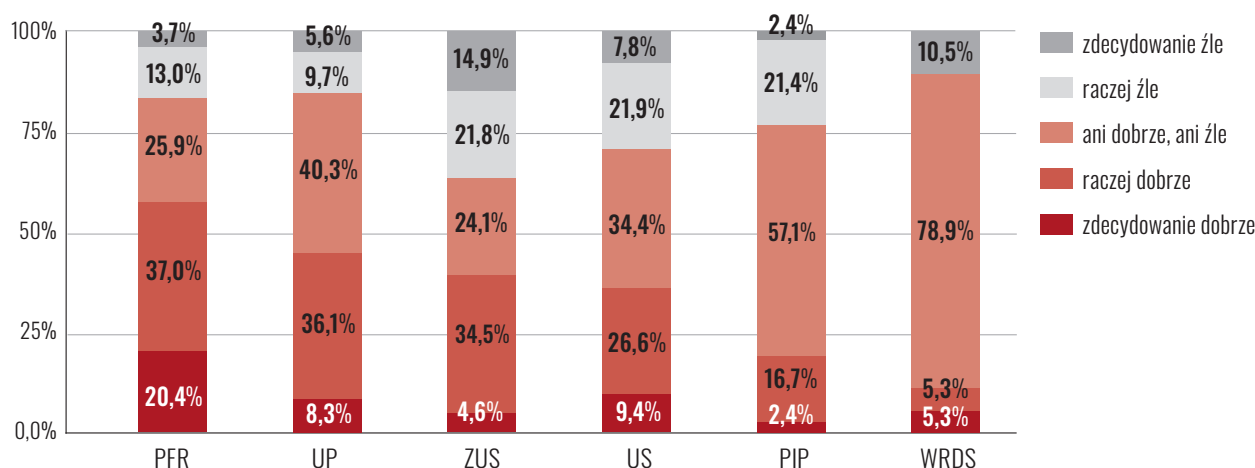
	ZUS	UP	PFR	US	Samorząd	PIP
tak	69,3%	56,4%	43,6%	28,7%	20,8%	8,9%
nie	26,7%	37,6%	48,5%	60,4%	66,3%	81,2%
nie wiem	4,0%	5,9%	7,9%	10,9%	12,9%	9,9%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 2. Poziom kontakt przedsiębiorców z państwowymi i samorządowymi instytucjami.

Sklonność do kontaktowania się z wymienionymi instytucjami i urzędami wynikała wprost z konieczności współpracy z nimi w zakresie wsparcia przedsiębiorcy programami pomocowymi. Jest wielce prawdopodobne, że gdyby Zakład Ubezpieczeń Społecznych, urzędy pracy lub Polski Fundusz Rozwoju nie przyznawały przedsiębiorcom pożyczek lub umorzeń, kontakty z tymi instytucjami byłyby ograniczone.

Ocena instytucji

Ocena instytucji jest jednym z istotnych parametrów sprawności państwa i samorządów. Przedsiębiorcy, jako realni klienci tych instytucji, są ważnym źródłem wiedzy na temat jakości ich funkcjonowania.

Wykres 3. Ocena instytucji państwowych i samorządowych.

Respondenci najwyżej ocenili Polski Fundusz Rozwoju (PFR), który zajmował się przyznawaniem subwencji dla firm dotkniętych spadkiem przychodów z powodu pandemii. Sumaryczne pozytywne oceny wyniosły 57,4%. Drugą w kolejności pozytywnie ocenianą instytucją był urząd pracy (UP), który udzielał pożyczek mikroprzedsiębiorcom. Ocenilo go pozytywnie 44,4% badanych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych otrzymał porównywalną liczbę pozytywnych i negatywnych wskazań (39,1% vs 36,7%). Może to wynikać z faktu, że ZUS zwalniał ze składek, jednak w trakcie trwania programu pomocowego często zmieniał reguły przyznawania tych zwolnień, co tworzyło wśród części przedsiębiorców obawy związane z bezpieczeństwem i przewidywalnością prowadzenia biznesu. Najmniej pozytywnych ocen zebrała Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego (10,6%), co może wynikać z faktu małej rozpoznawalności tego organu i braku wiedzy wśród przedsiębiorców o jego roli. Jednocześnie najwięcej respondentów oceniło ten organ neutralnie (78,9%), ponieważ nie pełni on żadnych funkcji kontrolnych ani też nie angażuje się w programy pomocowe dla przedsiębiorców.

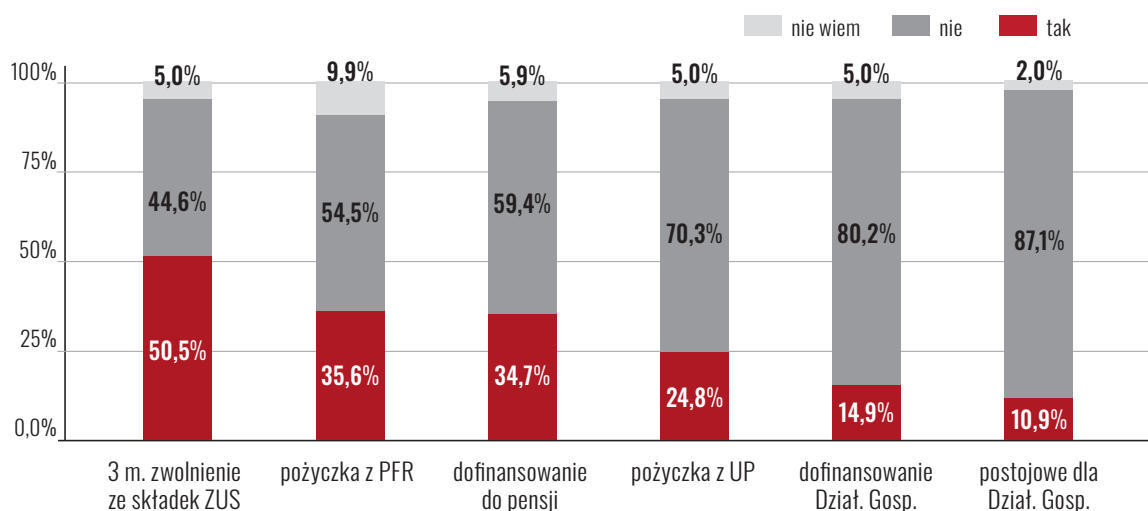
Ocena instytucji	PFR	PFR %	UP	UP %	ZUS	ZUS %	US	US %	PIP	PIP %	WRDS	WRDS %
zdecydowanie źle	2	3,7%	4	5,6%	13	14,9%	5	7,8%	1	2,4%	2	10,5%
raczej źle	7	13,0%	7	9,7%	19	21,8%	14	21,9%	9	21,4%	0	0,0%
ani dobrze, ani źle	14	25,9%	29	40,3%	21	24,1%	22	34,4%	24	57,1%	15	78,9%
raczej dobrze	20	37,0%	26	36,1%	30	34,5%	17	26,6%	7	16,7%	1	5,3%
zdecydowanie dobrze	11	20,4%	6	8,3%	4	4,6%	6	9,4%	1	2,4%	1	5,3%
	54	100,0%	72	100,0%	87	100,0%	64	100,0%	42	100,0%	19	100,0%

Tabela 3. Ocena instytucji państwowych i samorządowych – rozkład.

Jak każda firma, również urzędy powinny dbać o wysoką ocenę w oczach swoich patentów, którzy *de facto* są ich realnymi klientami. Biorąc pod uwagę rozpoznawalność marki, urzędy powinny zwrócić większą uwagę na to, by polscy przedsiębiorcy mieli wiedzę na temat ich funkcjonowania i roli, jaką mają pełnić. Dotyczy to przede wszystkim Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego, których zadaniem jest współpraca na linii rząd – związki zawodowe – organizacje pracodawców.

Korzystanie z pomocy instytucji

Pandemia wpłynęła za praktycznie wszystkie elementy rynku. Ograniczenia w zakresie przemieszczania się Polaków, praca zdalna, zachorowania pracowników, absencja związana z koniecznością opieki nad dziećmi uczącymi się online, to tylko niektóre czynniki które miały negatywny wpływ na sytuację polskich przedsiębiorstw. Gwałtowne spadły przychody, przy utrzymujących się na tym samym poziomie a często także drastycznie rosnących kosztach. Decyzje administracyjne rządu dotyczące wprowadzania czasowego zakazu działania przedsiębiorców w różnych branżach (m.in. restauracje, hotele, catering, galerie handlowe), zmusiły ich do kilkumiesięcznych przestojów, w trakcie których nie miały możliwości generowania przychodów. Wszystko to spowodowało, że przedsiębiorcy zaczęli oczekiwać natychmiastowego wsparcia ze strony państwa i jego instytucji.

Wykres 4. Zakres korzystania przez przedsiębiorców z pomocy państwa i samorządów.

Respondenci wskazali, w ilu przypadkach korzystali ze wsparcia ze strony instytucji państwowych i samorządowych. Najwięcej przedsiębiorstw skorzystało ze zwolnienia ze składek na ubezpieczenia społeczne (50,5%). Po pożyczki z Polskiego Funduszu Rozwoju sięgnęło 35,6% badanych. Z kolei z dofinansowania do pensji pracowników skorzystało 34,7% badanych. Najmniejszą popularnością cieszyło się dofinansowanie dla działalności gospodarczych (10,9%).

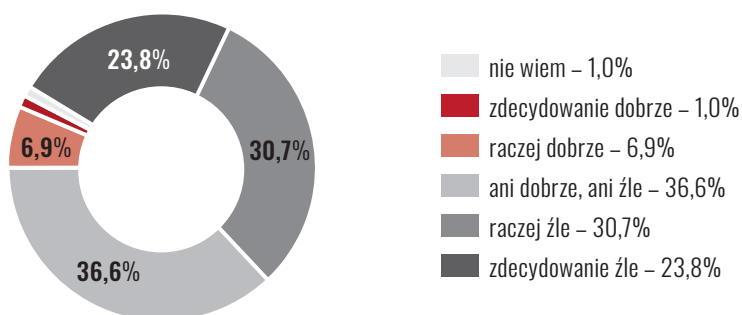
Korzystanie z pomocy	3 m. zwolnienie ze składek ZUS	3 m. zwolnienie ze składek ZUS %	pożyczka z PFR	pożyczka z PFR %	dofinansowanie do pensji	dofinansowanie do pensji %	pożyczka z UP	pożyczka z UP %	dofinansowanie Dział. Gosp.	dofinansowanie Dział. Gosp. %	postojowe dla Dział. Gosp.	postojowe dla Dział. Gosp. %
tak	51	50,5%	36	35,6%	35	34,7%	25	24,8%	15	14,9%	11	10,9%
nie	45	44,6%	55	54,5%	60	59,4%	71	70,3%	81	80,2%	88	87,1%
nie wiem	5	5,0%	10	9,9%	6	5,9%	5	5,0%	5	5,0%	2	2,0%
	101	100,0%	101	100,0%	101	100,0%	101	100,0%	101	100,0%	101	100,0%

Tabela 4. Rozkład przedsiębiorstw korzystających z poszczególnych form pomocy.

Z badania wynika więc, że przedsiębiorcy korzystali tylko z niektórych form wsparcia – zwolnienie ze składek na ubezpieczenie społeczne, pożyczka z Polskiego Funduszu Rozwoju i dofinansowanie do pensji pracowników. Głównymi czynnikami, które spowodowały chęć sięgnięcia po wymienione formy pomocy, były stosunkowo proste do spełnienia wymagania dotyczące wniosku o finansowanie. Im zasady przyznania wsparcia były bardziej skomplikowane (jak np. w przypadku postojowego dla działalności gospodarczej), tym bardziej malała skłonność przedsiębiorców do korzystania z niego.

Dostosowanie regulacji prawnych do sytuacji związanej z pandemią COVID-19

W momencie, gdy informacja o rozprzestrzenianiu się wirusa stała się pewna, rząd powinien błyskawicznie dostosować regulacje prawne do bardzo trudnej i jednocześnie zupełnie nowej dla przedsiębiorców sytuacji. Ocena dostosowania regulacji prawnych do sytuacji wywołanej pandemią, dokonana przez przedsiębiorców, jest bardzo ważna. Świadczy ona o trafności tych regulacji, bądź o fiasku tych zmian.

Wykres 5. Ocena regulacji prawnych.

Respondenci w 54,5% wskazań ocenili negatywnie dostosowanie przepisów do sytuacji związanej z pandemią COVID-19. 36,6% badanych nie oceniła ani pozytywnie, ani negatywnie zmian. Tylko 7,9% badanych oceniła pozytywnie regulacje prawne mające być narzędziem w walce ze skutkami pandemii.

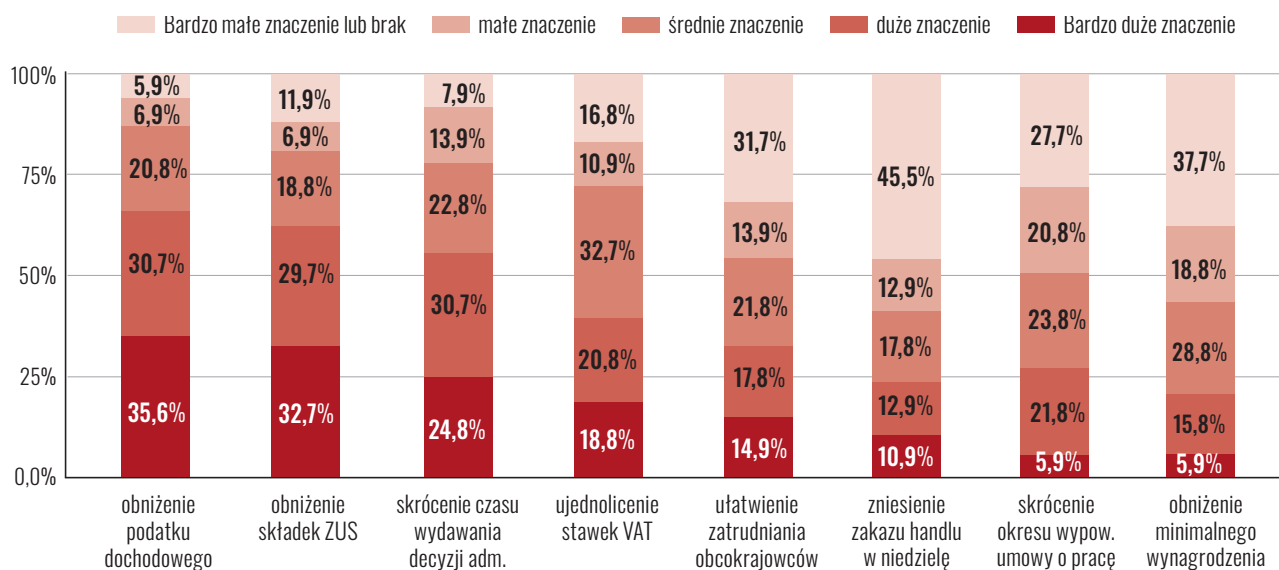
Ocena dostosowania regulacji prawnych	liczba wskazań	%
zdecydowanie źle	24	23,8%
raczej źle	31	30,7%
ani dobrze, ani źle	37	36,6%
raczej dobrze	7	6,9%
zdecydowanie dobrze	1	1,0%
nie wiem	1	1,0%
	101	100,0%

Tabela 5. Rozkład odpowiedzi dotyczących oceny regulacji prawnych związanych z pandemią COVID-19.

Negatywne oceny przepisów mogą świadczyć o przekonaniu respondentów o tym, że organy stanowiące prawo nie rozumieją potrzeb przedsiębiorców oraz dodatkowo nowo tworzone regulacje są niespójne i nielogiczne. Wszelkie przepisy powinny być zrozumiałe, czytelne, zaspokajać potrzeby przedsiębiorców i być skorelowane z ich celami. Państwo ma bowiem wspierać przedsiębiorców, stanowiących koło zamachowe całej gospodarki.

Oczekiwane kierunki zmian przepisów prawa, skutkujące zwiększeniem skłonności do zwiększania zatrudnienia

Odpowiednie otoczenie prawne sprzyja łatwiejszemu i bardziej efektywnemu zarządzaniu firmą, co z kolei powoduje zwiększenie skłonności do zatrudniania pracowników. Bardzo ważne jest wsłuchiwanie się osób odpowiedzialnych za tworzenie i modyfikację prawa w opinie samych przedsiębiorców. Dopiero wtedy, gdy regulacje będą spójne, sensowne i racjonalne, będą działały pozytywnie na rozwój przedsiębiorstw, co stymulować będzie wzrost zatrudnienia.

Wykres 6. Oczekiwane kierunki zmian prawa.

Przedsiębiorcy jako najbardziej istotną i oczekiwaną zmianę wskazują obniżenie podatku dochodowego. Tak twierdzi 66,3% respondentów. Kolejną oczekiwaną zmianą jest obniżenie składek ZUS (62,4%) oraz skrócenie czasu wydawania decyzji administracyjnych (55,5%). Najmniejsze znaczenie w opinii przedsiębiorców ma obniżenie minimalnego wynagrodzenia (20,8%) oraz skrócenie okresu wypowiedzenia umowy o pracę (27,7%).

Kierunki zmian	obniżenie podatku dochodowego		obniżenie składek ZUS		skrócenie czasu wydawania decyzji adm.		ujednoczenie stawek VAT		ułatwienia zatrudniania obcokrajowców		zniesienie zakazu handlu w niedzielę		skrócenie okresu wypowiedzenia umowy o pracę		obniżenie minimalnego wynagrodzenia	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
bardzo małe znaczenie lub brak	6	5,9%	12	11,9%	8	7,9%	17	16,8%	32	31,7%	46	45,5%	28	27,7%	38	37,6%
małe znaczenie	7	6,9%	7	6,9%	14	13,9%	11	10,9%	14	13,9%	13	12,9%	21	20,8%	19	18,8%
średnie znaczenie	21	20,8%	19	18,8%	23	22,8%	33	32,7%	22	21,8%	18	17,8%	24	23,8%	23	22,8%
duże znaczenie	31	30,7%	30	29,7%	31	30,7%	21	20,8%	18	17,8%	13	12,9%	22	21,8%	16	15,8%
bardzo duże znaczenie	36	35,6%	33	32,7%	25	24,8%	19	18,8%	15	14,9%	11	10,9%	6	5,9%	5	5,0%
	101	100,0%	101	100,0%	101	100,0%	101	100,0%	101	100,0%	101	100,0%	101	100,0%	101	100,0%

Tabela 6. Rozkład odpowiedzi dot. oczekiwanych zmian prawa.

Przedsiębiorcy oczekują dwójakiego rodzaju zmian legislacyjnych: o charakterze finansowym (obniżenie podatków i wysokości składek ZUS) oraz o charakterze usprawniającym funkcjonowanie urzędów i instytucji (szybsze wydawanie decyzji). Przede wszystkim liczą na realne zmniejszenie comiesięcznych obciążeń, wpływających w istotny sposób na sytuację finansową, szczególnie w okresach silnej dekoniunktury spowodowanej pandemią oraz w związku z przymusowymi postojami, często narzuconymi decyzjami administracyjnymi.

PODSUMOWANIE BADAŃ

Wpływ pandemii na przedsiębiorstwa:

- ¼ badanych stwierdziło, że wpływ pandemii na ich firmy był negatywny;
- na podstawie tego wnioskować można, że przedsiębiorcy oceniający negatywnie wpływ pandemii na swoją działalność mają niższą skłonność do zatrudniania pracowników, w ich firmach spadły przychody lub też utraciły zdolność do spłaty zobowiązań;
- negatywna ocena może wpływać na równie negatywne nastawienie przedsiębiorców do prowadzenia działalności gospodarczej w ogóle.

Kontakty przedsiębiorców z instytucjami i ocena tych instytucji:

- do instytucji, z którymi w czasie trwania pandemii najczęściej kontaktowali się przedsiębiorcy, należą: ZUS, PFR i urzędy pracy;
- częstotliwość kontaktu z instytucjami jest zależna od tego, czy udzielają wsparcia przedsiębiorcom;
- najwięcej pozytywnych ocen uzyskały te instytucje, które oferowały realne wsparcie (PFR, Urzędy Pracy i ZUS);
- najwięcej negatywnych ocen uzyskały te instytucje, których rola sprowadza się wyłącznie do funkcji kontrolnych i nie oferowały żadnego wsparcia (urząd skarbowy).

Korzystanie z pomocy instytucji:

- badani głównie korzystali z 3 miesięcznego zwolnienia ze składek ZUS, otrzymywali subwencję z PFR-u i wykorzystywali dofinansowanie do wynagrodzeń;
- respondenci najmniej korzystali z dofinansowania i postojowego dla działalności gospodarczych;
- pomoc dla przedsiębiorców powinna być dostosowana do ich oczekiwań i możliwości, procedury skorzystania z niej powinny być proste, a wymagania łatwe do spełnienia;
- respondenci źle oceniają dostosowanie regulacji prawnych do bieżącej sytuacji.

Oczekiwane kierunki zmian przepisów prawa, skutkujące zwiększeniem skłonności do zwiększania zatrudnienia:

- obniżenie kosztów prowadzenia biznesu – obniżenie podatku dochodowego, obniżenie składek ZUS oraz ujednoczenie stawek VAT;
- usprawnienia proceduralne, takie jak np. skrócenie czasu wydawania decyzji administracyjnych i wprowadzenie ułatwień przy zatrudnianiu obcokrajowców.

RAPORT 1

autor: **dr Krzysztof Matela**
602 438 747
krzysztof.matela@bcc.org.pl
Business Centre Club
Warszawa
wykonawca badań **Sedlak&Sedlak**

Ograniczenia legislacyjne związane z zatrudnianiem i utrzymaniem zatrudnienia w przedsiębiorstwach w okresie COVID-19 (ocena funkcjonowania kluczowych instytucji prawa pracy w dobie pandemii)